

## AD 1 HAVAALANLAR/HELİPORTLAR

### AD 1.1 KULLANIMA AÇIK HAVAALANLAR/ HELİPORTLAR

#### 1. Havaalanları/heliportlar ve ilgili kolaylıkların genel kullanım şartları

1.1 Bu bölümde, Türkiye'de sivil uçak hareketına açık havaalanlarına ait bilgiler yer almıştır. Bu bilgiler iki bölüm halinde sunulmaktadır.

1.2 **AD 1 bölümü**, Türkiye'deki havaalanlarının kullanım kolaylıkları ve şartlarını tanımlar. Bu bölümde, havaalanlarının kullanılışı ile gerekli müsaade formaliteleri belirtilmektedir.

**AD 2 bölümünde**, uluslararası ve iç hat hava taşımacılık uçuşlarına açık havaalanlarının, fiziki özellikleri ve verilmekte olan hizmetlere ilişkin bilgiler yer almaktadır.

**AD 3 bölümünde**, heliport bilgileri yer almaktadır.

#### 1.3 Havaalanı İdaresi

Sivil Meydanların İdaresinden:

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü (DHMI) sorumludur.

#### Posta Adresi:

DHMI Genel Müdürlüğü, Emniyet Mahallesi Mevlana Bulvarı  
No:32, Etiler 06560

Yenimahalle ANKARA / TÜRKİYE

Havacılık Telgraf Adresi: LTAAYGYX

FAX : (312) 222 09 76

TEL : (312) 204 20 00

Web Sayfası : www.dhmi.gov.tr

#### 1.4 Kullanım Şartları

1.4.1 Türkiye'de sivil hava araçlarının, yalnız bu yayında belirtilen havaalanlarına aşağıdaki kurallara uygun şekilde inişlerine müsaade edilmektedir.

1.4.2 Hakiki bir emercensi durum mevcut olmadıkça veya önceden özel müsaade alınmadıkça, sivil hava araçları bu AIP' de belirtilen havaalanlarından başka meydanları kullanamazlar.

1.4.3 Türkiye'deki uluslararası havaalanları, gelen hava araçlarının ilk inişleri ve giden uçakların son kalkışları için kullanılmalıdır.

1.4.4 Özel müsaadeler için, GEN 1-2 bölümüne bakınız.

#### 1.5 Havaalanlarının Kullanılışı

1.5.1 Türkiye'de DHMI Genel Müdürlüğüne işletilen bütün havalimanları, uluslararası tarifeli ve tarifersiz ticari sivil hava ulaşımına açıktır.

1.5.2 Bu yayında belirtilen dışa açık iç hat havaalanları, önceden müsaade almak kaydıyla uluslararası ticari sivil hava ulaşımına açıktır.

1.5.3 İç hat Havaalanları, yerli hava taşıyıcılarının içhat tarifeli ve tarifersiz uçuşlarına açıktır. (Özel müsaadeler konusunda ayrıntılı bilgiler için GEN 1-2 bölümüne bakınız.)

## AD 1 AERODROMES/HELIPORTS

### AD 1.1 AERODROMES/HELIPORTS AVAILABILITY

#### 1. General Conditions under which Aerodromes / Heliports and Associated Facilities are Available for Use

1.1 Information about whether there is service and what the extent of that service is given on the relevant page for each aerodrome.

1.2 **Section AD 1** describes the facilities and using conditions of airports in Türkiye. The specifications in this section indicate only the use of and clearance formalities involved.

**Section AD 2** contains the information about the services carried out and physical characteristics of the airports open to international commercial air transport.

**Section AD 3** contains the information of heliports.

#### 1.3 Airport Administration

Civil Airports Administration:

Directorate General of State Airports (DHMI)

#### Postal Address:

DHMI Genel Müdürlüğü, Emniyet Mahallesi Mevlana Bulvarı  
No:32, Etiler 06560

Yenimahalle ANKARA / TÜRKİYE

Aeronautical Telegraphic Address: LTAAYGYX

FAX : + 90 312 222 09 76

TEL : + 90 312 204 20 00

Web site : www.dhmi.gov.tr

#### 1.4 Conditions of Availability

1.4.1 Civil aircrafts in Türkiye are permitted to land only at airports mentioned in this publication in accordance with the procedures specified hereunder.

1.4.2 Unless a genuine emergency condition arises or special permission has granted prior to a flight, civil aircraft are not permitted to land at any aerodrome not listed in this AIP.

1.4.3 International airports in Türkiye must be used for the first landing on incoming and for the last take - off on outgoing flights.

1.4.4 See section GEN 1-2 for the requirements of special permission.

#### 1.5 Use of airports

1.5.1 All international airports operated by DHMI in Türkiye are open to international scheduled and non-scheduled commercial civil air transport operations.

1.5.2 Domestic airports in this publication are open to international commercial non-scheduled air transport operations provided that prior permission must be granted before the flight.

1.5.3 Domestic airports are open only for the use of national air carriers. (See section GEN 1-2 for detailed information on special permissions.)

## 1.6 Gözetim ve Koruma

1.6.1 Havaalanlarında kullanılan her türlü araç, teçhizat havaaracı ve benzeri malların gözetimi ve korunmasından (doğrudan kendileri yada acentaları tarafından neden olunan bir zarar yada kayıp söz konusu olmadıkça) devlet yada herhangi bir kuruluş veya temsilcisi sorumlu tutulamaz.

## 1.7 Heliportların Kullanımı

1.7.1 Sivil Havacılık İdaresinden farklı bir izin alınmadıkça heliportlar sadece VFR (Görerek Uçuş Kuralları) uçuşlar için kullanılabilir.

1.7.2 Ruhsatlı/aletsiz heliport listeleri aşağıdaki linkte yer almaktadır.

[https://web.shgm.gov.tr/documents/sivilhavacilik/files/pdf/havacilik\\_isletmeleri/Heliport\\_isletmeleri.pdf](https://web.shgm.gov.tr/documents/sivilhavacilik/files/pdf/havacilik_isletmeleri/Heliport_isletmeleri.pdf)

## 1.8 Uluslararası bir Havaalanına/Heliport ya da Belirlenmiş Yedek Havaalanı/Heliport Dışında Meydanlara Yapılan İnişler.

1.8.1 Eğer bir iniş, uluslararası bir havaalanına veya yedek havaalanı dışında bir meydana yapılacaksa, pilot inişini mümkün olan en kısa zamanda inilmesi planlanan meydanın Sağlık, Gümrük ve Göçmen Bürosu yetkililerine bildirecektir. Bu bilgi mevcut herhangi bir iletişim aracı ile yapılabilir.

1.8.2 Bu durumda pilot aşağıdaki hususları yerine getirmekle yükümlü olacaktır;

a) Eğer bir önceki inişinde hava aracına pratika (karantinadan geçen hava aracına verilen meydana giriş izni) verilmemişse, diğer insanlarla ve yolcular ile uçuş ekibi arasındaki temastan kaçınılmasını sağlamak;

b) Aşağıda belirtilenler dışındaki kargo, bagaj ve postanın hava aracından çıkartılmamasını sağlamak;

c) Yerel olarak temini mümkün olmayan gıdalar dışında denizaşırı kökenli gıda maddeleri ve bitkilerin hava aracından çıkartılmamasını sağlamak. Kabuk, meyve çekirdeği, koçan vb dahil olmak üzere tüm gıda atıklarının toplanıp hava aracı mutfağındaki atık muhafaza bölümünde saklanmasını sağlamak; hijyenik nedenler dışında hava aracından çıkartılmaması gereken maddeler varsa bunların yakılmak ya da derine gömülme sureti ile imha edilmesini sağlamak.

## 1.9 Kuş Çarpmalarını Rapor Etme

Harekat sahasında oluşacak kuş çarpma olaylarında ilgili havalimanı apron trafik şefliğine, havalimanı terminal sahasında oluşacak kuş çarpma olaylarında ise ilgili havalimanı ATC ünitelerine raporlama yapılması gerekmektedir. Operasyon sırasında ilgili apron trafik şefliğine ve ATC ünitesine raporlanmayan kuş çarpma olayları değerlendirmeye alınmayacaktır.

## 2. Havaalanı Çalışma Saatleri

2.1 Türkiye'deki bütün hava alanları NOTAM'larla yayınlanan saatler içerisinde faaliyet gösterir. uçuş planı doldurulmadan önce, çalışma saatleri için Türkiye AIP'si ve NOTAM'lar tetkik edilmelidir.

## 1.6 Policing

1.6.1 Care and protection of aircraft vehicles equipment and goods used at the aerodrome/heliport are not the responsibility of the State or any concessionaire; they can not be held responsible for any loss or damage which is not incurred through action by them on their agents

## 1.7 Use of Heliports

1.7.1 Unless other permission has been granted by the Civil Aviation Administration, the heliports may be used only for flights to be performed in accordance with Visual Flight Rules (VFR).

1.7.2 Licensed/non instrument heliports are listed on the following link.

## 1.8 Landings made other than at an International Aerodrome/Heliport or a Designated Alternate Aerodrome/Heliport.

1.8.1 If a landing is made other than in an international aerodrome/heliport or a designated alternate aerodrome/heliport, the pilot-in-command shall report the landing as soon as possible to the Health Customs and Immigration authorities at the international aerodrome/heliport at which the landing was scheduled to take place. This notification may be related through any available means of communication.

1.8.2 The pilot-in-command shall be responsible for ensuring that;

a) If pratique has not been granted to the aircraft at the previous landing, contact among other persons, passengers and crew is avoided;

b) Cargo, baggage and mail are not removed from the aircraft except as provided below;

c) Any foodstuff of overseas origin or any plant material are not removed from the aircraft except where local food required but that can not be obtained from local sources. All food refused including peelings cores stones of fruit etc. must be collected and returned to galley refuse container, the contents of which should not be removed from the aircraft except for hygiene reasons; in that circumstance the contents must be destroyed either by burning or by deep burial.

## 1.9 Reporting of Bird Strikes

Bird strikes in aerodrome movement area are reported to appropriate apron traffic unit as well as bird strikes in terminal area airspace are reported to appropriate ATC units. Non-reported bird strikes to appropriate apron traffic and ATC unit shall not be evaluated during operation.

## 2. Aerodrome Operation Hours

2.1 All aerodromes in Türkiye are operated according to the hours published by NOTAMs. Turkish AIP and NOTAMs must be examined for the hours of operation prior to the completion of flight plans.

2.2 Normal şartlarda bir uçağın iniş havaalanına veya yedek meydanına çalışma saatleri içerisinde iniş yapamayacağını kalkıştan önce anlaşılması halinde, çalışma saatlerinin uzatılmasının temininden kaptan pilot sorumludur.

### 2.3 Havaalanı Çalışma Saatlerinin Uzatılması

2.3.1 Havaalanları çalışma saatlerinin; ilave sefer veya yedek meydan olmasından dolayı uzatılması talepleri hafta içinde Havaalanlarının kapanış saatinden en az 2 saat önce ve hafta sonunda yapılacak seferler için bir önceki günün bitiminden en az 2 saat öncesinden sefer düzenlenmesi planlanan Havalimanı Başmüdürlükleri / Havaalanı Müdürlüklerine başvurulacak, yapılan değerlendirme sonucunda; talep uygun görülürse Ankara/Esenboğa Havalimanı Nöbetçi Meydan Müdürlüğü koordinesinde çalışma saatleri uzatılması işlemi yapılacaktır.

2.3.2 Tatil günlerindeki uçuş talepleri kalkıştan en az 6 saat önce Havaalanı açılması talebi yapılan Havalimanı Başmüdürlüğü/Havaalanı Müdürlüğü ile gerekli mutabakatın sağlanmasından sonra, Ankara/Esenboğa Havalimanı Başmüdürlüğü Nöbetçi Meydan Müdürlüğü koordinesinde havaalanının hava trafiğine açılmasını müteakip sefer gerçekleştirilecektir.

2.3.3 Detaylı bilgi için ilgili AIC'ye bakınız.

### 3. Mevcut Yer Kolaylıkları

3.1 Bir havaalanı/havalimanında mevcut yer hizmetleri konusundaki ayrıntılı bilgiler, AD 2 bölümlerinde mevcuttur.

3.2 Bazı hizmetlerin, havaalanı otoritelerinin direk sorumluluğu altında olmadığı dikkate alınmalıdır. Bu gibi servislerin temin edildiği saatlerin, havaalanlarının gelen uçaklara açık olduğu saatlerle uyumlarının sağlanması zorunlu değildir.

3.3 İniş havaalanında, bu servislerin mevcudiyetini kalkıştan evvel garanti etmek, uçak işleticisinin sorumluluğundadır.

3.4 İniş havaalanlarında, bazı servisler mevcut olmasa da iniş ücretlerinde indirim yapılmayacağı hususuna dikkat edilmelidir.

### 3.5 Müsaade Servislerinin Mevcudiyeti (Gümrük, Pasaport Kontrol ve Sağlık)

3.5.1 Türkiye'deki uluslararası tarifeli uçaklara açık havaalanlarında, müsaade servisleri 24 saat mevcuttur.

3.5.2 Türkiye'deki uluslararası tarifersiz seferlere açık havaalanlarında müsaade servisleri permili hava araçların giriş ve çıkışları esnasında hazır bulundurulur.

### 3.6 Ücret Tarifeleri

3.6.1 Hava araçlarının, DHMİ işletimindeki havaalanlarını kullanımı karşılığı alınacak ücretler, DHMİ Genel Müdürlüğü tarafından belirlenerek AIC'lerde yayınlanır. Tahakkuk ve tahsilata ilişkin esaslar DHMİ Hasılat Yönergesinde yer almaktadır. Diğer kuruluşlarca işletilen hava alanları için ücretler Ulaştırma Bakanlığı onayı ile işleticiler tarafından belirlenir.

2.2 In normal circumstances, prior to take-off from the departure airport, where it is clear that the aircraft will not be able to land to the destination or alternate aerodrome within the designated operation hours, the pilot in-command is responsible for the extension of hours of operation.

### 2.3 Extension of Aerodrome Operation Hours

2.3.1 The requests for the extension of the aerodrome operational hours due to an additional flight or being an alternate airport will be made to the Airport Chief Management/Management at least 2 hours prior to closure time of the airports at weekdays and at least 2 hours prior to the end of the previous day at the weekends. If the request is found acceptable at the end of assessment, the extension of operational hours will be done through the coordination of Ankara/Esenboğa Airport Duty Management.

2.3.2 The flight requests for holidays will be made through the coordination of Ankara/Esenboğa Airport Chief Management/Duty Management after the necessary agreement is reached with the destination Airport Chief Management/Management at least 6 hours before take off.

2.3.3 See for details in relevant AIC

### 3. Availability of Ground Services

3.1 Detailed information on various ground services available on an aerodrome/airport is listed in section AD 2.

3.2 It has to be taken into consideration that some of the services introduced are not in the direct responsibility of the airport authority. Therefore, when such services are provided, they do not have to coincide with the operation.

3.3 Before departure of the aircraft, operator is responsible to ensure that these services are made available at the airport of destination.

3.4 Attention should be paid where no reduction will be granted to the landing fees, even if some of the services are not available at the time of the landing to the airport.

### 3.5 Availability of the Clearance Services (Customs, Passport Control and Health)

3.5.1 At the airports open to international scheduled flights in Türkiye, the clearance services shall be made available for 24 hours.

3.5.2 At the airports open to international non-scheduled flights in Türkiye, clearance services shall be made available for entrance and departure of aircrafts where international permission has been granted.

### 3.6 The Charges for the Use of Airport Infrastructure

3.6.1 The charges for the use of airport infrastructure are defined and published in AIC by State Airports Authority (DHMİ). Principles of application on charging and payment are covered by DHMİ Revenue Services Directive. The charges for other airports, operated by a body other than DHMİ, will be defined by the operator and approved by the Ministry of Transport.

#### 4. Uygulanan ICAO Dökümanları

4.1 Hava alanlarında aşağıda listelenen Annex'ler ve Dökümanlarda yer alan ICAO Standart ve Tavsiye Edilen Usulleri (SARPs) uygulanmaktadır.

- ANNEX 4
- ANNEX 14
- DOC 9137
- DOC 9157
- DOC 8126

4.2 Zorunlu nedenler dolayısıyla yapılacak farklı uygulamalar, ANNEX-15 prensiplerine göre yayınlanacaktır.

#### 5. Askeri Havaalanlarının Sivil Kullanımı

5.1 SHİ' nin kullanımına müsaade edilen askeri meydanlar aşağıda çıkartılmıştır.

1) K.K.K.İği envanterindeki meydanlar

Serbest Kullanım	Müsaadeli Kullanım
Elazığ	Ankara / Güvercinlik
Erzincan / Yıldırım Akbulut	

2) DZ.K.K.İği envanterindeki meydanlar

Serbest Kullanım	Müsaadeli Kullanım
Çanakkale	
Kocaeli / Cengiz Topel	

3) H.K.K.İği envanterindeki meydanlar

Serbest Kullanım	Müsaadeli Kullanım
Balıkesir Merkez	Afyon
Batman	Balıkesir / Bandırma
Bursa/Yenişehir	Eskişehir / Hasan Polatkan
Denizli / Çardak	Kütahya
Diyarbakır	Manisa / Akhisar
Erzurum	Sivrihisar
Kayseri	Yalova
Konya	
Malatya	
Muğla / Dalaman	
Muş	
Tekirdağ / Çorlu	
Uşak	
Amasya / Merzifon	

#### 4. Applicable ICAO Documents

4.1 ICAO Standards and Recommended Practices comprised in Annexes and related Documents below are applied

- ANNEX 4
- ANNEX 14
- DOC 9137
- DOC 9157
- DOC 8126

4.2 Applications arising due to necessary reasons, will be issued according to the principles of ANNEX-15

#### 5. Use Of Military Aerodromes

5.1 Military Air Bases which are subject to use of civil aviation flights are as follows:

1) Commandership of the Land Forces

Prior Permission Not Required	Prior Permission Required
Elazığ	Ankara / Güvercinlik
Erzincan / Yıldırım Akbulut	

2) Commandership of the Naval Forces

Prior Permission Not Required	Prior Permission Required
Çanakkale	
Kocaeli / Cengiz Topel	

3) Commandership of the Air Forces

Prior Permission Not Required	Prior Permission Required
Balıkesir Merkez	Afyon
Batman	Balıkesir / Bandırma
Bursa/Yenişehir	Eskişehir / Hasan Polatkan
Denizli / Çardak	Kütahya
Diyarbakır	Manisa / Akhisar
Erzurum	Sivrihisar
Kayseri	Yalova
Konya	
Malatya	
Muğla / Dalaman	
Muş	
Tekirdağ / Çorlu	
Uşak	
Amasya / Merzifon	

5.2 Sivil havacılık işletmelerinin askeri meydanlardan yararlanabilmeleri için Genelkurmay Başkanlığı ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı arasında imzalanan Genel Protokol hükümleri ile, DHMİ Genel Müdürlüğü ile Kuvvet Komutanlıkları arasında imzalanan Genel Protokol ve Meydan Özel Protokolleri hükümleri geçerlidir. Söz konusu protokol örnekleri AIS Briefing Ofislerinde mevcuttur.

5.2 The principles of application on civil use of Military Air Bases are covered by the Main Protocol signed between Commandership of General Staff and Ministry of Transport, Maritime Affairs and Communication and Aerodrome Protocol signed between DHMİ and Commandership of the related Forces. The copies of the above mentioned protocols are available at the AIS Briefing Offices.

### **5.3 Kuvvet Komutanlıklarının Haberleşme Detayları / Communication Details of Commanderships**

#### **5.4 Kara Kuvvetleri Komutanlığı / Commandership of Land Forces**

TEL: + 90 312 411 65 44

FAX: + 90 312 418 39 05

#### **5.5 Hava Kuvvetleri Komutanlığı / Commandership of Air Forces**

TEL: 90 312 425 14 25

FAX: 90 312 425 14 30

AFS: LTACYWYX

#### **5.6 Deniz Kuvvetleri Komutanlığı / Commandership of Naval Forces**

TEL: + 90 312 417 62 50 / 2093

FAX: + 90 312 417 30 65

#### **5.7 Jandarma Genel Komutanlığı / General Commandership of Gendarme**

TEL: + 90 312 456 19 99

FAX: + 90 312 418 92 08